

Fra:	KS	Dato:	01.06.2018
Til:	Stortingets energi- og miljøkomitè		
Kopi til:	Navn		

KS sitt forslag til komitemerknader til:

Prop. 93 L (2017–2018)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i naturmangfoldloven (hjemmel for gjennomføring av vanndirektivet)

Hovedbudskap

Den foreslåtte endringen i naturmangfoldloven legger til rette for å flytte ansvar for å utarbeide vannforvaltningsplaner fra fylkeskommuner til fylkesmennene og Miljødirektoratet uten at konsekvenser av dette drøftes i proposisjonen. Vi ber Stortinget om å presisere følgende:

- Fylkeskommunene skal fortsatt være vannregionmyndighet med ansvar for å utarbeide regionale vannforvaltningsplaner etter plan- og bygningsloven.

Bakgrunn:

I [Prop.93 L \(2017-2018\) Endringer i naturmangfoldloven](#) (hjemmel for gjennomføring av vanndirektivet) anføres det under **1 Hovedinnholdet i proporsisjonen**, avsnitt 5 «*Forslaget til lovendring ble sendt på høring sammen med forslaget om endringer i vannforskriften, som hovedsakelig gjelder endringer i organiseringen av vannforvaltningsarbeidet etter vannforskriften.*». Videre anføres det i avsnitt 6 at «*den foreslåtte endringen i naturmangfoldloven legger ingen føringer for hvordan vannforskriften endres. [...] Hvilke forskriftsendringer som er nødvendige for å nå disse målene må vurderes grundig ut fra høringsforslaget og de uttalelser som er kommet inn. [...] Dette skal gjøres i en egen prosess, som ennå ikke er sluttført. Forslaget til endringer i vannforskriften vil ikke omtales nærmere i denne proposisjonen.*»

Endringer i naturmangfoldloven og aktuelle endringer i vannforskriften henger imidlertid sammen selv om proposisjonen ikke diskuterer disse endringene i sammenheng med hverandre. KS mener hjemmelen i naturmangfoldloven må vurderes og drøftes i lys av forholdet til andre hjemmelslover for vannforskriften for å sikre at konsekvensene av endringene blir tilstrekkelig utredet.

I dag er vannforskriften hjemlet i plan- og bygningsloven, forurensingsloven og vannressursloven. Hvordan endringer i hjemmelsgrunnlaget for vannforskriften samlet påvirkes, og hvilke konsekvenser det kan ha, har Stortinget ikke fått informasjon om gjennom denne proposisjonen.

Det som omtales i avsnitt 5 som «*endringer i organiseringen*» bør Stortinget kunne vurdere også i lys av [høringsforslaget](#), der vannregionmyndigheten foreslås flyttet fra fylkeskommunene til staten (fylkesmennene og Miljødirektoratet). Proposisjonen legger ikke til rette for vurderinger av slike konsekvenser fra Stortingets side. Stortinget gis, ut fra proposisjonen, ikke mulighet til å vurdere oppgavefordeling innen vannforvaltning, for eksempel i lys av det pågående arbeidet med regionreformen. Meget viktige mulige konsekvenser av forslaget blir dermed ikke presentert for Stortinget.

Å beholde ansvar for vannforvaltning i fylkeskommuner er viktig av flere årsaker:

- Plan- og bygningsloven er det offisielle plansystemet for offentlig planlegging i Norge i dag og bør fortsatt være det. Det er det systemet kommuner og fylkeskommuner bruker i sin helhetlige planlegging.
- Plan- og bygningsloven legger til rette for bred medvirkning, forankring og involverende lokaldemokratiske prosesser og offentlig debatt. KS mener forslagene samlet svekker lokalt og regionalt demokrati, og eierskap til lokal areal- og ressursforvaltning.
- Vannforvaltningsplaner etter plan- og bygningsloven sikrer lokalpolitisk oppmerksomhet om vannkvalitet og vannressurser.
- Fylkeskommunene har over tid bygd opp viktig kompetanse og kapasitet på vannforvaltning. De har tatt et betydelig ansvar for å sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Dette er viktige formål med vannforskriften.

Arbeidet etter vannforskriften er grundig evaluert fra faglig hold for eksempel av [NIBR](#), [Riksrevisjonen](#) og [NINA](#). Ingen evalueringer eller faglige anbefalinger peker i retning av å frata fylkeskommunene ansvar. [Ekspertutvalget](#), som har foreslått overføring av oppgaver til et regionalt, folkevalgt nivå er også svært kritiske til dette forslaget.

At overføring av ansvar fra fylkeskommuner til fylkesmennene er meget aktuelt, understrekes av at tilrettelegging for å overføre ansvar fra fylkeskommuner til fylkesmenn allerede gjennomført. Regjeringen foreslo i [revidert nasjonalbudsjett](#) en økning i bevilgninger til fylkesmennene og tilsvarende nedgang i bevilginger for fylkeskommunal vannforvaltning.

Med denne proposisjonen om forslag til endringer i naturmangfoldloven fratas Stortinget muligheten til å se vannforvaltning som del av oppgavene som vurderes i sammenheng med regionreformen. De forslåtte endringene i naturmangfoldloven vil gi Klima- og Miljødepartementet og Olje- og Energidepartementet mulighet til å endre oppgavefordeling mellom statlig og regionalt nivå, *mot* faglige anbefalinger, og *mot* Stortingets intensjon om sterke, folkevalgte fylkeskommuner som samfunnsutviklere.